

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2006 m. lapkričio 28 d.*

Byloje C-413/04

dėl 2004 m. rugsėjo 23 d. pagal EB 230 straipsnį pareikšto ieškinio dėl panaikinimo

Europos Parlamentas, atstovaujamas A. Baas ir U. Rösslein, nurodęs adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovas,

palaikomas

Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos J. Sack ir P. Van Nuffel, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

įstojusios į bylą šalies,

* Proceso kalba: prancūzų.

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą A. Lopes Sabino ir M. Bishop,

atsakovę,

palaikomą

Estijos Respublikos, atstovaujamos L. Uibo,

Lenkijos Respublikos, atstovaujamos M. Węglarz bei T. Nowakowski ir T. Krawczyk,

įstojusių į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, R. Schintgen, P. Kūris ir E. Juhász, teisėjai K. Schiemann (pranešėjas), J. Makarczyk, G. Arestis, A. Borg Barthet, A. Ó Caoimh ir L. Bay Larsen,

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,
posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. kovo 15 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2006 m. birželio 1 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Savo ieškiniu Europos Parlamentas prašo panaikinti 2004 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvą 2004/85/EB, iš dalies keičiančią Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/54/EB dėl tam tikrų nuostatų taikymo Estijoje (OL L 236, p. 10, toliau – ginčijama direktyva).
- ² 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (OL L 27, 1997, p. 20) įsigaliojo 1997 m. vasario 19 dieną. Ji turėjo būti perkelta į nacionalinę teisę vėliausiai iki 1999 m. vasario 19 dienos.

- 3 Sutartis dėl dešimties naujų valstybių narių, tarp jų ir Estijos Respublikos, stojimo į Europos Sąjungą buvo pasirašyta 2003 m. balandžio 16 dieną (OL L 236, 2003, p. 17, toliau – 2003 m. Stojimo sutartis). Kaip matyti iš šios sutarties 1 straipsnio 2 dalies, šio priėmimo sąlygos ir dėl šio priėmimo reikalingos Sutarčių, kuriomis grindžiama Sąjunga, pritaikomosios pataisos yra nustatytos prie šios Sutarties pridedamame Akte, kuris yra neatskiriama šios Sutarties dalis (toliau – 2003 m. Stojimo aktas).

- 4 2003 m. Stojimo akto VI priedas numato Estijos Respublikai pereinamojo laikotarpio priemones, ypač susijusias su Direktyvos 96/92 taikymu.

- 5 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 96/92 (OL L 176, p. 37), buvo priimta remiantis EB 47 straipsnio 2 dalimi, EB 55 ir EB 95 straipsniais.

- 6 Siekdama pereinamuoju laikotarpiu atidėti tam tikrų Direktyvos 2003/54 nuostatų taikymą Estijos Respublikai, Taryba priėmė ginčijamą direktyvą. Ši direktyva buvo priimta remiantis 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu.

- 7 Grįsdamas savo ieškinių Europos Parlamentas teigia, pirma, kad ginčijama direktyva negalėjo būti teisėtai priimta remiantis minėtu 57 straipsniu ir, antra, kad ji netenkina EB 253 straipsnyje įtvirtintos pareigos motyvuoti.

- 8 2004 m. gruodžio 21 d. ir 2005 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimis Europos Bendrijų Komisijai buvo leista įstoti į bylą Parlamento pusėje, o Estijos Respublikai ir Lenkijos Respublikai – Tarybos pusėje.

Teisinis pagrindas

2003 m. Stojimo sutartis

- 9 2003 m. Stojimo sutarties 2 straipsnio 2 ir 3 dalys įtvirtina:

„2. Ši Sutartis įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d. <...>.

3. Nepaisant 2 dalies, Sąjungos institucijos prieš stojimą gali patvirtinti (Stojimo) akto 6 straipsnio 2 dalies antrojoje pastraipoje, 6 straipsnio 6 dalies antrojoje pastraipoje <...>, 38, 39, 41, 42 ir 55–57 straipsniuose, to Akto III–XIV prieduose, <...> nurodytas priemones. Šios priemonės įsigalioja tik tuo atveju, jei įsigalioja ši Sutartis, ir tik nuo jos įsigaliojimo dienos.“

- 10 2003 m. Stojimo akto 20 straipsnis numato:

„Šio Akto II priede išvardyti aktai pritaikomi kaip nurodyta tame priede.“

11 Pagal to paties akto 21 straipsnį:

„Dėl stojimo reikalingos šio Akto III priede išvardytų aktų adaptacijos parengiamos laikantis tame priede nustatytų gairių ir 57 straipsnyje nustatyta tvarka bei sąlygomis.“

12 Minėto akto 24 straipsnis nustato:

„Šio Akto V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII ir XIV prieduose išvardytos priemonės naujosiose valstybėse narėse taikomos tuose prieduose nustatytais sąlygomis.“

13 2003 m. Stojimo akto 55 straipsnis numato:

„Vienos iš naujųjų valstybių narių tinkamai pagrįstu prašymu Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, iki 2004 m. gegužės 1 d. gali vieningai imtis priemonių, nustatančių laikinus nukrypimus nuo institucijų aktų, priimtų nuo 2002 m. lapkričio 1 d. iki Stojimo sutarties pasirašymo dienos.“

14 Šio akto 57 straipsnyje skelbiama:

„1. Kai iki stojimo priimtus institucijų aktus dėl stojimo reikia pritaikyti, o reikalingos adaptacijos šiame Akte arba jo prieduose nebuvo numatytos, šios adaptacijos daromos 2 dalyje nustatyta tvarka. Šios adaptacijos įsigalioja nuo įstojimo dienos.“

2. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma arba Komisija, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių institucijų priėmė pirminius aktus, šiuo tikslu parengia reikiamus tekstus.“

15 Visų pirma reikia pažymėti, kad nors minėto 57 straipsnio redakcija prancūzų kalba numato, kad remiantis šia nuostata daromos adaptacijos turi būti atliktos „iki stojimo“, iš tiesų šis apribojimas laiko atžvilgiu, kaip matyti ir iš šios nuostatos redakcijų kitomis kalbomis, nesusijęs su galimybe remtis 57 straipsniu, bet su keistinių aktų priėmimo data (šiuo klausimu dėl identiškos nuostatos, įtvirtintos Akte dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL L 241, 1994 , p. 21, toliau – 1994 m. Stojimo aktas) žr. 1997 m. spalio 2 d. Sprendimo *Parlamentas prieš Tarybą*, C-259/95, Rink. p. I-5303, 12–22 punktus).

16 2003 m. Stojimo akto VI priede nustatytas patikslinimas, pagal kurį:

„Estijoje Direktyvos 96/92/EB 19 straipsnio 2 dalis netaikoma iki 2008 m. gruodžio 31 dienos.“

17 Prie 2003 m. Stojimo sutarties baigiamojo akto pridėta Bendra penkiolikos valstybių narių Deklaracija Nr. 8 „Deklaracija dėl naftingųjų skalūnų, elektros energijos vidaus rinkos ir <...> direktyvos 96/92/EB <...> (Elektros energijos direktyva): Estija“ (toliau – Deklaracija Nr. 8) numato:

„Sąjunga atidžiai stebės, kad Estija vykdytų savo įsipareigojimus, ypač dėl tolesnio pasirengimo energijos vidaus rinkai (naftingųjų skalūnų sektoriaus restruktūrizavi-

mas, elektros energetikos sektoriaus restruktūrizavimas, teisės aktai, Energijos rinkos inspekcijos stiprinimas ir kt.).

Sąjunga atkreipia Estijos dėmesį į Lisabonos ir Barselonos Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl spartesnio rinkos atvėrimo, tarp kitų sektorių, elektros energetikos ir dujų sektoriuose, siekiant sukurti visapusiškai funkcionuojančią vidaus rinką šiose srityse, ir pažymi ankstesnius Estijos pareiškimus šiuo klausimu, padarytus 2002 m. gegužės 27 d. stojimo derybų kontekste. Nepaisant ankstyvo funkcionuojančios elektros energijos vidaus rinkos įgyvendinimo būtinybės, Sąjunga atkreipia dėmesį, kad Estija išlaiko savo poziciją dėl tolesnės teisės aktų raidos šioje srityje. Šiuo atžvilgiu Sąjunga pripažįsta specifinę situaciją, susijusią su naftingųjų skalūnų sektoriaus restruktūrizavimu, kuris pareikalaus ypatingų pastangų iki 2012 m. pabaigos, ir būtinybę palapsniui atverti Estijos elektros energijos rinką ne namų ūkio vartotojams iki tos dienos.

Sąjunga pažymi, kad siekiant apriboti galimą konkurencijos iškraipymą elektros energijos vidaus rinkoje, gali būti taikomi apsaugos mechanizmai, pavyzdžiui, Direktyvoje 96/92/EB įtvirtinta abipusiškumo nuostata.

Komisija atidžiai stebės elektros energijos gamybos vystymąsi ir galimus pokyčius elektros energijos rinkoje Estijoje ir kaimyninėse šalyse.

Nepažeisdamos pirmiau išdėstytų nuostatų, valstybės narės nuo 2009 m. gali paprašyti Komisiją įvertinti elektros energijos rinkų vystymąsi Baltijos jūros regione. Remdamasi šiuo įvertinimu, visapusiškai atsižvelgdama į naftingųjų skalūnų specifinį pobūdį ir socialinius bei ekonominius aspektus, susijusius su naftingųjų skalūnų

gavyba, gamyba ir naudojimu Estijoje, ir atsižvelgdama į Bendrijos tikslus elektros energijos rinkoje, Komisija pateikia Tarybai atitinkamas rekomendacijas.“

Antrinė teisė

18 Direktyvos 96/92 19 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės imasi reikalingų priemonių, garantuojančių elektros energijos rinkų atvėrimą, kad būtų pakankamai sutarčių, sudarytų 17 ir 18 straipsniuose nurodytomis sąlygomis, apie kurias Komisija informuojama kiekvienais metais.

Nacionalinės rinkos dalis apskaičiuojama remiantis Bendrijos elektros energijos, kurią sunaudoja galutiniai vartotojai, sunaudojantys daugiau kaip 40 GWh per metus, dalimi (remiantis vietoje sunaudojamu kiekiu, iš to kiekio autonomiją turinčių gamintojų pagaminta elektros energija).

Komisija Bendrijos dalies vidurkį apskaičiuoja remdamasi informacija, kurią jai reguliariai pateikia valstybės narės. Komisija Bendrijos dalies vidurkį paskelbia *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* iki kiekvienų metų lapkričio mėnesio, nurodydama atveriamos rinkos dalį kartu su visa atitinkama skaičiavimo informacija.

2. 1 dalyje nurodytos nacionalinės rinkos dalis šešis metus bus palaipsniui didinama. Šis padidėjimas apskaičiuojamas mažinant 1 dalyje nurodytą Bendrijos 40 GWh dalį iki 20 GWh per metus, po trejų metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo, ir iki 9 GWh elektros energijos per metus, po šešerių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo.

3. Valstybės narės įvardina vartotojus, kurie jų teritorijoje sudaro rinkos dalį, kaip apibrėžta 1 ir 2 dalyse, turinčius teisnumą ir veiksnumą sudaryti elektros energijos tiekimo sutartis remiantis 17 ir 18 straipsniais, su sąlyga, kad visi galutiniai vartotojai, sunaudojantys daugiau kaip 100 GWh per metus (remiantis vietoje sunaudojamu kiekiu, įskaitant autonomiją turinčius gamintojus), priklausytų aukščiau nurodytai grupei.

Paskirstymo įmonės, jeigu jos dar nelaikomos vartotojais, kaip apibrėžta šioje dalyje, turi teisnumą ir veiksnumą 17 ir 18 straipsniuose nustatytais sąlygomis sudaryti elektros energijos, kurią suvartoja jų paskirstymo sistemos atitinkami vartotojai, tiekimo sutartis, siekiant aprūpinti tuos vartotojus.

4. Valstybės narės iki kiekvienų metų sausio 31 d. paskelbia kriterijus, kuriais remiantis nustatomi atitinkami vartotojai, galintys sudaryti sutartis 17 ir 18 straipsniuose nustatytais sąlygomis. <...>“

¹⁹ Direktyvos 2003/54 trisdešimt trečia konstatuojamoji dalis patikslina, kad „atsižvelgiant į daromų Direktyvos 96/92/EB pakeitimų taikymo sritį, siekiant aiškumo ir racionalumo, reikia pakeisti atitinkamas nuostatas“.

20 Šios direktyvos 29 straipsnio antroji pastraipa šiuo atžvilgiu numato, kad „nuo 2004 m. liepos 1 d. panaikinama Direktyva 96/92/EB, nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų dėl tos direktyvos perkėlimo ir taikymo terminų. Nuorodos į panaikinamą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal B priede pateiktą koreliacijos lentelę“. Remiantis šia koreliacijos lentele Direktyvos 2003/54 21 straipsnis atitinka Direktyvos 96/92 19 straipsnį.

21 Direktyvos 2003/54 21 straipsnis suformuluotas taip:

„Rinkos atvėrimas ir abipusiškumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) iki 2004 m. liepos 1 d. reikalavimus atitinkančiais vartotojais būtų laikomi Direktyvos 96/92/EB 19 straipsnio 1–3 dalyse nurodyti vartotojai. Kiekvienais metais iki sausio 31 d. valstybės narės paskelbia kriterijus, kuriais remiantis nustatomi reikalavimus atitinkantys vartotojai;
- b) ne vėliau kaip nuo 2004 m. liepos 1 d. – reikalavimus atitinkančiais vartotojais būtų pripažįstami visi ne namų ūkio vartotojai;
- c) nuo 2007 m. liepos 1 d. – reikalavimus atitinkančiais vartotojais būtų pripažįstami visi vartotojai.

<...>“

- 22 Pagal šios direktyvos 30 straipsnio 1 dalį valstybės narės turi priimti šiai direktyvai būtinas įgyvendinti nuostatas iki 2004 m. liepos 1 dienos.

Ginčijama direktyva

- 23 Remdamasi 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu, 2003 m. rugsėjo 17 d. laišku Estijos Respublika pateikė Komisijai prašymą, kuriuo siekiama taip iš dalies pakeisti Direktyvą 2003/54, kad būtų atsižvelgta į šiai valstybei narei 2003 m. Stojimo akto IV priedu suteiktą leidžiančią nukrypti nuo Direktyvos 96/92 19 straipsnio 2 dalies ir Deklaracijos Nr. 8 nuostatą.
- 24 2004 m. balandžio 27 d. Komisija pateikė direktyvos, kuria siekiama pereinamuoju atidėti tam tikrų Direktyvos 2003/54 nuostatų įgyvendinimą Estijos Respublikoje, pasiūlymą (KOM(2004) 318 (galutinis)). Šis pasiūlymas buvo pagrįstas EB 47 straipsnio 2 dalimi, EB 55 ir EB 95 straipsniais.
- 25 Nors šis pasiūlymas buvo patvirtintas iš esmės pakartojant jo formuluotes, ginčijamą direktyvą Taryba priėmė 2004 m. birželio 28 d. remdamasi 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu. 2004 m. liepos 9 d. Tarybos generalinio sekretoriaus laišku apie šį priėmimą buvo pranešta Parlamentui.
- 26 Minėtame laiške buvo nurodyta, jog „(atsižvelgdama) į tai, kad (šis) pasiūlymas susijęs su Stojimo sutartimi, <...> ir atsižvelgdama į būtinybę tinkamu laiku ir bet kuriuo atveju iki 2004 m. liepos 1 d., t. y. Direktyvos 2003/54 <...> įgyvendinimo datos, priimti (ši) aktą, Taryba nusprendė remtis (2003 m. Stojimo akto) 57 straipsniu kaip teisiniu pagrindu <...>, pagrindu, kuris nereikalauja Europos Parlamentui dalyvauti teisės aktų priėmimo procedūroje“.

27 Ginčijamos direktyvos 1 straipsnis numato Direktyvos 2003/54 26 straipsnio papildymą taip suformuluota 3 dalimi:

„Laikina leidžianti nukrypti nuo 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų nuostata taikoma Estijai iki 2012 m. gruodžio 31 dienos. Estija imasi priemonių, reikalingų jos elektros energijos rinkos atvėrimui užtikrinti. Tai yra vykdoma palaipsniui minėto laikotarpio metu, siekiant visiškai atverti rinką iki 2013 m. sausio 1 dienos. 2009 m. sausio 1 d. rinkos atvėrimas turi apimti ne mažiau kaip 35 % suvartojimo. Estija kasmet praneša Komisijai apie suvartojimo aukščiausias ribas, išplečiančias atitikimo reikalavimams kriterijų galutiniams vartotojams.“

Laikinos leidžianti nukrypti nuo 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų nuostata

28 Ginčijamos direktyvos pirmoje, antroje, trečioje, ketvirtoje, septintoje ir aštuntoje konstatuojamosiose dalyse nurodoma:

- „1) Stojimo derybų metu, remdamasi savo elektros energijos sektoriaus specifiniu pobūdžiu, Estija paprašė pereinamojo laikotarpio <...> direktyvos 96/92/EB <...> taikymui.
- 2) (2003 m.) Stojimo akto VI priedu Estijai suteiktas pereinamasis laikotarpis iki 2008 m. gruodžio 31 d. Direktyvos 96/92/EB 19 straipsnio 2 dalies dėl laipsniško rinkos atvėrimo taikymui.
- 3) Be to, <...> Deklaracijoje Nr. 8 pripažįstama, kad specifinė padėtis, susijusi su naftingųjų skalūnų sektoriaus restruktūrizavimu Estijoje, pareikalaus ypatingų pastangų iki 2012 m. pabaigos.

- 4) Direktyva 96/92/EB buvo pakeista Direktyva 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuri turi būti įgyvendinta iki 2004 m. liepos 1 d. ir kuria siekiama spartinti elektros energijos rinkos atvėrimą.

<...>

- 7) Naftingieji skalūnai yra vienintelis tikras vietinis energijos šaltinis Estijoje, o nacionalinė gamyba sudaro beveik 84 % pasaulinės gamybos. 90 % elektros energijos Estijoje pagaminama naudojant šį kietąjį kurą. Todėl strategiškai jis yra labai svarbus energijos tiekimo saugumui Estijoje.
- 8) Leidžiančios nukrypti nuostatos suteikimas tolesniam 2009–2012 m. laikotarpiui garantuos investicijų į energijos gamybos įrengimus saugumą bei tiekimo saugumą Estijoje ir leis išspręsti tų įrengimų keliamas rimtas aplinkosaugos problemas.“

Dėl ieškinio

- 29 Savo ieškiniui pagrįsti Parlamentą nurodo du pagrindus, kurių pirmasis susijęs su neteisingu ginčijamos direktyvos teisiniu pagrindu, o antrasis – su pareigos motyvuoti pažeidimu.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo

- 30 Nurodydamas pirmąjį ieškinio pagrindą Parlamentas teigia, kad ginčijama direktyva, kuri nustato pereinamojo laikotarpio leidžiančias nukrypti nuostatas, susijusias su Direktyvos 2003/54 taikymu, negalėjo būti teisėtai priimta remiantis 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu ir turėjo būti priimta taikant įprastą EB sutartyje numatytą teisės aktų priėmimo procedūrą, tai yra šiuo atveju remiantis EB 47 straipsnio 2 dalimi, EB 55 ir EB 95 straipsniais, kurie buvo Direktyvos 2003/54 teisinis priėmimo pagrindas. Iš tikrųjų šis 57 straipsnis leidžia priimti tik adaptacijas, skirtas sudaryti sąlygas, kad institucijų aktai stojančiosioms valstybėms būtų taikomi visiškai, o ne suteikti šioms valstybėms pereinamojo laikotarpio nuo jų leidžiančias nukrypti nuostatas.
- 31 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kaip pabrėžė Parlamentas, kad iš 2003 m. Stojimo akto 57 straipsnio matyti, jog ši nuostata leidžia priimti „adaptacijas“, kurios yra „reikalingos“ dėl stojimo, tačiau kurios nebuvo numatytos Stojimo akte ar jo prieduose.
- 32 Kaip teisingai tvirtino Komisija, iš 2003 m. Stojimo akto 20 ir 21 straipsnių, kurie kartu sudaro šio akto trečiosios dalies „Nuolatinės nuostatos“ I antraštinę dalį „Institucijų priimtų aktų adaptacijos“, matyti, kad „adaptacijos“, į kurias daro nuorodą šie straipsniai, iš esmės prilygsta pakeitimams, kuriuos būtina padaryti siekiant užtikrinti visišką institucijų aktų taikymą naujoms valstybėms narėms ir kurie šiuo tikslu yra skirti ilgam laikui papildyti šiuos aktus.
- 33 Tačiau tokios „adaptacijos“ paprastai neapima laikinų leidžiančių nukrypti nuostatų, susijusių su Bendrijos aktų taikymu, kurios savo ruožtu aptariamoms 2003 m. Stojimo akto 24 straipsnyje, esančiame šio akto ketvirtosios dalies „Laikinosios nuostatos“ I antraštinėje dalyje „Pereinamojo laikotarpio priemonės“.

- 34 Niekas neleidžia manyti, kad sąvoka „adaptacija“ turi būti aiškinama skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar ji vartojama 2003 m. Stojimo akto 20 ir 21 straipsnių ar to paties akto 57 straipsnio kontekste. Be to, pats 21 straipsnis nukreipia į 57 straipsnį, kiek tai susiję su tvarka ir sąlygomis, kuriomis turi būti padarytos jame numatytos adaptacijos, o 57 straipsnis, nukreipiantis į adaptacijas, kurios „šiam Akte arba jo prieduose nebuvo numatytos“, savo ruožtu parodo, kad remiantis šia nuostata priimtinos adaptacijos yra tokios pat rūšies kaip tos, kurios numatytos būtent šio akto 20 ir 21 straipsniuose.
- 35 Be to, laikinų leidžiančių nukrypti nuostatų suteikimas atsižvelgiant į artimu laiku įvyksiantį įstojimą yra, kaip teisingai pabrėžė Parlamentas ir Komisija, konkretus kitos 2003 m. Stojimo akto nuostatos, t. y. jo 55 straipsnio, objektas, ir šiuo atžvilgiu sunku įsivaizduoti, kad šio akto signatarai šiuo tikslu būtų siekę numatyti dvi skirtingas nuostatas, kurios leistų priimti tą patį aktą.
- 36 Dar daugiau, tai reiškia, kad šis 55 straipsnis nustato tokių laikinų leidžiančių nukrypti nuostatų taikymo sąlygas, žymiai griežtesnes nei tos, kurias 57 straipsnis numato priimant adaptacijos priemones. Iš tikrųjų, viena vertus, šis 55 straipsnis leidžia taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas tik Bendrijos aktų, priimtų nuo 2002 m. lapkričio 1 d. (stojimo derybų pabaigos data) iki 2003 m. balandžio 16 d. (2003 m. Stojimo sutarties pasirašymo data), atžvilgiu. Kita vertus, tokiam suteikimui taikomas Tarybos balsų vieningumo reikalavimas.
- 37 Iš to, kas pasakyta matyti, jog priemonės, kurias galima priimti remiantis 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu, iš esmės apsiriboja adaptacijomis, skirtomis sudaryti sąlygas naujose valstybėse narėse taikyti ankstesnius Bendrijos aktus, draudžiant bet kokią kitą pakeitimą (pagal analogiją dėl nuostatos, identiškos 1994 m. Stojimo akte įtvirtintai nuostatai, žr. minėto sprendimo *Parlamentas prieš Tarybą* 14 ir 19 punktus) ir ypač laikinas leidžiančias nukrypti nuostatas.

- 38 Iš to išplaukia, kad tokios laikinai nuo Bendrijos akto nuostatų taikymo leidžiančios nukrypti nuostatos, kurių vieninteliai objektas ir tikslas yra laikinai atidėti realų atitinkamo Bendrijos akto taikymą naujai valstybei narei, iš esmės negali būti laikomos „adaptacijomis“ minėto akto 57 straipsnio prasme.
- 39 Tačiau šioje byloje reikia pažymėti, kad nors ginčijama direktyva iš tikrųjų siekiama laikinai atidėti realų tam tikrų Direktyvos 2003/54 nuostatų taikymą Estijos Respublikai, vis dėlto akivaizdu, kad tam tikros priemonės, kurias ji numato šiuo tikslu, taip pat turi adaptacijos priemonių, reikalingų užtikrinti visišką Direktyvos 2003/54 taikymą šiai valstybei narei, požymių.
- 40 Taip yra su priemonėmis, kuriomis Direktyva 2003/54 įtvirtintoje sistemoje siekiama atsižvelgti į anksčiau Estijos Respublikai 2003 m. Stojimo akto VI priedu suteiktą su Direktyva 96/92 susijusią pereinamojo laikotarpio priemonę. Toliau nurodyti argumentai patvirtina šią išvadą.
- 41 Viena vertus, kaip jau teisingai tvirtino Estijos vyriausybė bei Komisija ir priešingai nei teigė Taryba, 2003 m. Stojimo akto VI priede esanti pereinamojo laikotarpio nuo Direktyvos 96/92 leidžianti nukrypti nuostata nenustojė galioti dėl to, kad šią direktyvą panaikino Direktyva 2003/54.
- 42 Iš tiesų pirmiausia reikia priimti, kad 2003 m. Stojimo akto 10 straipsnis numato, jog pereinamuoju laikotarpiu Sutartys ir institucijų priimti aktai taikomi su šiuo aktu nustatytais leidžiančiomis nukrypti nuostatomis. To paties akto 24 straipsnyje šiuo atžvilgiu patikslinta, kad įvairiuose prieduose, kuriais remiasi ši nuostata, tarp jų ir

VI priede, išvardytos pereinamojo laikotarpio priemonės naujosiose valstybėse narėse taikomos tuose prieduose nustatytais sąlygomis. To paties akto 60 straipsnis patvirtina, kad šio akto priedai yra neatskiriama jo dalis.

- 43 Taigi valstybės narės bei stojančiosios valstybės susitaria dėl 2003 m. Stojimo akto VI priede įtvirtintų nuostatų, ir jos laikomos pirminės teisės nuostatomis (šiuo klausimu žr. 1988 m. balandžio 28 d. Sprendimo *LAISA ir CPC España prieš Tarybą*, 31/86 ir 35/86, Rink. p. 2285, 12 punktą).
- 44 Antra, iš Direktyvos 2003/54 trisdešimt trečios konstatuojamosios dalies ir 29 straipsnio matyti, kad ji turi būti laikoma Direktyvos 96/92, kurią ji keičia, tąsa dėl ja padaromų Direktyvos 96/92 pakeitimų reikšmės ir siekiant aiškumo bei racionalumo, tačiau nepažeidžiant Direktyva 96/92 numatytų perkėlimo ir taikymo terminų.
- 45 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia manyti, kad 2003 m. Stojimo akto VI priede numatytą pereinamuoju laikotarpiu leidžiančią nukrypti nuostatą, kaip teisingai teigė Estijos vyriausybė, siekiama ir toliau visiškai taikyti naujų Direktyva 2003/54 įtvirtintų teisės normų kontekste.
- 46 Kita vertus, ir šiomis sąlygomis, kaip teisingai tvirtino minėta vyriausybė, nepriėmus Direktyvos 2003/54 21 straipsnio tam, kad būtų visiškai atsižvelgta į minėtą pereinamojo laikotarpio leidžiančią nukrypti nuostatą, egzistuojantį pavojus, kad dėl šios leidžiančios nukrypti nuostatos kilusios pasekmės ir šiuo 21 straipsniu valstybėms narėms keliami reikalavimai prieštarautų vieni kitiems.

- 47 Iš tiesų iš 2003 m. Stojimo akto VI priedo matyti, kad iki 2008 m. gruodžio 31 d. Estijos Respublika yra atleista nuo pareigos užtikrinti elektros energijos rinkos atvėrimą Direktyvos 19 straipsnio 2 dalyje numatytais sąlygomis. Tai, be kita ko, reiškia, kad pagal šią nuostatą valstybėms narėms nustatyta pareiga jos numatytais sąlygomis garantuoti maždaug 35 % jų elektros energijos rinkos atvėrimą (šiuo klausimu žr. 2003 m. gruodžio 19 d. Komisijos pranešimą dėl Bendrijos atveriamos elektros energijos rinkos dalies vidurkio apskaičiavimo, nustatyto Direktyvoje 96/92/EB (OL C 321, p. 51)), Estijos Respublikos atžvilgiu buvo atidėta iki 2008 m. gruodžio 31 dienos.
- 48 Kadangi Direktyvos 2003/54 21 straipsnio 1 dalies a punktas tik primena reikalavimus, jau kylančius valstybėms narėms dėl dalinio rinkos atvėrimo, įgyvendinto Direktyvos 96/92 19 straipsniu, tai reiškia, kad su pastarąja nuostata susijusios leidžiančios nukrypti nuostatos, kuri Estijos Respublikai nustatyta 2003 m. Stojimo akto VI priedu, kiek tai susiję su šiuo naujo 21 straipsnio 1 dalies a punktu, taikymas yra visiškai teisėtas.
- 49 Tačiau Direktyvos 2003/54 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktai numato, kad valstybės narės nuo 2004 m. liepos 1 d. privalės atverti savo atitinkamas rinkas visiems ne namų ūkio vartotojams, o nuo 2007 m. liepos 1 d. – visiems vartotojams. Taigi laipsniškas atvėrimas, kurio reikalauja šio 21 straipsnio b ir c punktai, turi būti atliekamas iki 2009 m. sausio 1 d. ir, kaip pažymėjo Estijos vyriausybė, kuriai niekas neprieštaravo, be to, šis atvėrimas šiose nuostatose nurodytais kiekvienu iš abiejų atvejų gerokai viršija 35 % suvartojimo.
- 50 Šiomis aplinkybėmis negalima ginčyti, kad atsižvelgimas į *acquis*, kurią Estijos Respublikos atžvilgiu sudaro su Direktyva 96/92 susijusi pereinamojo laikotarpio leidžianti nukrypti nuostata, įtvirtinta 2003 m. Stojimo Akto VI priede, reikalauja – kad ir dėl elementarių teisinio saugumo sumetimų – priimti Direktyvos 2003/54 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų adaptaciją tam, kad būtų užtikrintas darnus šių nuostatų taikymas šiai valstybei narėi.

- 51 Taigi tokia adaptacija reikalautų bent sustabdyti iki 2008 m. gruodžio 31 d. Direktyvos 2003/54 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų nuostatų taikymą Estijos Respublikai atleidžiant šią valstybę narę nuo pareigos atverti savo elektros energijos rinką iki 2009 m. sausio 1 d., į ką ji turi teisę remiantis 2003 m. Stojimo akto VI priedo nuostatomis.
- 52 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad tiek, kiek ginčijama direktyva numatė tokį Direktyvos 2003/54 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų taikymo sustabdymą iki 2008 m. gruodžio 31 d., ji galėjo būti teisėtai priimta remiantis 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu.
- 53 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad ginčijama direktyva neapsiriboja tokia priemone. Iš tiesų ji Estijos Respublikai suteikė papildomą pereinamąjį laikotarpį, ilgesnį nei iki 2008 m. gruodžio 31 d. ir besitęsiantį iki 2012 m. pabaigos, kiek tai susiję su Direktyvos 2003/54 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų įgyvendinimu, šiuo klausimu numatydamą, jog rinkos atvėrimas turi būti vykdomas palaipsniui siekiant, kad 2009 m. sausio 1 d. jis sudarytų 35 % rinkos, o iki 2013 m. sausio 1 d. rinka būtų visiškai atverta, šiuo atžvilgiu įtvirtindama Estijos Respublikai pareigą kasmet pranešti Komisijai apie suvartojimo aukščiausias ribas, išplečiančias reikalavimų atitikimo kriterijų galutiniams vartotojams (toliau visa tai – ginčijama direktyva įtvirtintos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos).
- 54 Tačiau tokios papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos negalėjo būti suteiktos remiantis 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu.
- 55 Žinoma, negalima teigti, kaip tai padarė Parlamentas, kad toks suteikimas nukryptų nuo paties Stojimo akto, nes pastarasis Estijai numatė pereinamąjį laikotarpį tik iki 2008 m. pabaigos.

- 56 Iš tiesų akivaizdu, kaip teisingai pažymėjo Estijos vyriausybė, kad 2003 m. Stojimo akto VI priede įtvirtinta leidžianti nukrypti nuostata įsilieja į teisės aktų priėmimo procedūros kontekstą, kuriame dar Direktyva 96/92 numatė tik dalinį rinkos atvėrimą, ir kad būtent atsižvelgiant tik į šį dalinį atvėrimą buvo nuspręsta, jog nuo 2008 m. gruodžio 31 d. bus įmanoma atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su ypatinga padėtimi šios naujos valstybės narės elektros energijos sektoriuje. Taip darant iš anksto visiškai nebuvo nuspręsta dėl nuostatų, kurios galėtų būti priimtos remiantis tais pačiais reikalavimais vėliau šiems teisės aktams pasikeitus, ypač visiškai atvėrus nagrinėjamą rinką.
- 57 Be to, tiesa, kad ginčijama direktyva taip Estijai suteiktas papildomas pereinamasis laikotarpis, kaip pažymėjo Estijos vyriausybė, akivaizdžiai įsilieja į Deklaracijos Nr. 8 kontekstą. Ši deklaracija iš tikrųjų remiasi artėjančiu rinkų atvėrimo elektros energijos sektoriuje spartinimu ir, be kita ko, šios perspektyvos požiūriu pripažįsta šios naujos valstybės narės ypatingą padėtį, susijusią su naftingųjų skalūnų sektoriaus restruktūrizavimu, kuris pareikalaus specialių pastangų iki 2012 m. pabaigos.
- 58 Vis dėlto, priešingai nei teigė Estijos vyriausybė, tai reiškia, kad tokios pozicijos, numatytos bendroje Sąjungos valstybių narių deklaracijoje, pridėtoje prie 2003 m. Stojimo sutarties baigiamąjo akto, priėmimas negali nustatyti teisinio pagrindo, kuriuo turi būti pasiremta norint suteikti tokias leidžiančias nukrypti nuostatas, kaip ginčijama direktyva įtvirtintos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos.
- 59 Todėl reikia konstatuoti, kad minėtos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos neatitinka adaptacijos sąvokos 2003 m. Stojimo akto 57 straipsnio prasme, kuri detaliau buvo aptarta šio sprendimo 31–38 punktuose.

- 60 Ginčijama direktyva įtvirtintos minėtos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos iš tiesų yra priemonės, kurių, kaip ir daugelio laikinų leidžiančių nukrypti nuostatų, vieninteliai objektas ir tikslas yra laikinai atidėti realų nagrinėjamo Bendrijos akto taikymą ir kurių priėmimas dėl to susijęs su politinio pobūdžio sprendimu. Skirtingai nuo leidžiančios nukrypti nuostatos, apie kurią kalbama šio sprendimo 39–52 punktuose ir kuri yra skirta įtraukti į Direktyvos 2003/54 teisės normų sistemą *acquis*, kurį Estijos Respublikos atveju sudaro 2003 m. Stojimo akto VI priede numatyta leidžianti nukrypti nuostata, minėtos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos negali būti laikomos būtinomis užtikrinant visišką šios direktyvos taikymą šiai naujai valstybei narei.
- 61 Iš to reikia daryti išvadą, kad ginčijama direktyva įtvirtintos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos negalėjo būti teisėtai priimtos remiantis 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu.
- 62 Priešingai nei teigė Taryba, vis dėlto tai nėra teisės spraga. Pasirašius 2003 m. Stojimo sutartį ir nepažeidžiant specialių procedūrų, kurias ši Sutartis numato tam tikroms pereinamojo laikotarpio priemonėms, pavyzdžiui, numatytoms 2003 m. Stojimo akto 41 ar 42 straipsniuose, iš tikrųjų neegzistuoja joks esminis prieštaravimas tam, kad po šio pasirašymo ir iki šios Stojimo sutarties įsigaliojimo priimti Bendrijos aktai, kuriuose įtvirtintos laikinos leidžiančios nukrypti nuostatos stosiančiąjai valstybei, būtų priimami tiesiogiai remiantis EB sutarties nuostatomis.
- 63 Iš tikrųjų, tokios leidžiančios nukrypti nuostatos, kurios gali būti taikomos tik faktiškai įsigaliojus 2003 m. Stojimo sutarčiai ir nuo jos įsigaliojimo dienos, priešingai nei teigė Taryba, negali pažeisti nei EB 249 straipsnio 2 bei 3 dalių ir EB 299 straipsnio, pagal kuriuos institucijų priimti aktai taikomi visoms valstybėms narėms, nei šios Stojimo sutarties 2 straipsnio 2 ir 3 dalių.

- 64 Viena vertus, tokios konkrečios nuostatos, kaip ir kiti aktai, į kuriuos jos įtrauktos ir (arba) nuo kurių jos leidžia nukrypti, bus taikomi stojančiosioms valstybėms tik tada, kai šis įstojimas taps faktinis, t. y. dieną, kai valstybė įgis valstybės narės statusą.
- 65 Kita vertus, aplinkybė, jog 2003 m. Stojimo sutarties 2 straipsnio 2 dalis nustato, kad ši sutartis įsigalioja tik nuo 2004 m. gegužės 1 d., o to paties straipsnio 3 dalis numato, jog, nepaisant šio principo, tam tikros šios sutarties nuostatos gali būti taikomos iki įsigaliojimo, nesudaro kliūčių aktuose, priimtuose ne pagal šią Sutartį, bet pagal pačią EB sutartį, numatyti sąlygas, kuriomis tokie aktai, priimti laikotarpiu nuo Stojimo sutarties pasirašymo iki jos įsigaliojimo, būtų taikomi būsimoms valstybėms narėms nuo faktinio jų įstojimo.
- 66 Priešingai, reikia pažymėti, kad kalbant apie aktus, kurie turi būti taip priimti laikotarpiu nuo Stojimo sutarties pasirašymo iki šio įstojimo įsigaliojimo, Bendrijos institucijos yra puikiai informuotos apie artimą naujų valstybių narių įstojimą, o pastarosios prireikus turi galimybę ginti savo interesus pasinaudodamos, be kita ko, informavimo ir konsultavimosi tvarka (šiuo klausimu žr. 1982 m. vasario 16 d. Sprendimo *Halyvourgiki ir Helleniki Halyvourgia prieš Komisiją*, 39/81, 43/81, 85/81 ir 88/81, Rink. p. 593, 10 punktą).
- 67 Taigi, iš esmės, pasinaudodamos minėta tvarka ir dėl Taryboje turimo stebėtojos statuso bei dėl dialogo ir bendradarbiavimo galimybių, kurias suteikia šie specialūs mechanizmai, būsimos valstybės narės, kai tik yra informuojamos apie būsimų naujų Bendrijos aktų priėmimą, gali ginti savo interesą pasiekdamos reikalingas pereinamojo laikotarpio leidžiančias nukrypti nuostatas atsižvelgiant, pavyzdžiui, į jų negalėjimą nedelsiant užtikrinti šių aktų taikymo įstojimo momentu arba į svarbias socialines bei ekonomines problemas, kurias galėtų sukelti toks taikymas.

- 68 Būtent dėl tokių mechanizmų nurodyti konkretūs interesai galės būti tinkamai derinami su bendru Bendrijos interesu, o prireikus atitinkamą vaidmenį suvaidins ir Lenkijos vyriausybės nurodyti argumentai, susiję su esamų ir būsimų valstybių narių lygybės, lojalumo ar solidarumo principais.
- 69 Taigi šių specialių mechanizmų, būdingų vykstančiam stojimo procesui, buvimas patvirtina, kad ginčijama direktyva įtvirtintos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos iš principo turėjo būti priimtose taikant įprastą Sutartyje numatytą teisės aktų priėmimo procedūrą, o ne specialią 2003 m. Stojimo akto 57 straipsnyje numatytą tvarką.
- 70 Be to, negalima sutikti su Tarybos argumentu, kad siekiant išvengti teisinio nesaugumo ir nepažeisti Estijos elektros rinkoje veikiančių operatorių teisėtų interesų, tokias papildomas leidžiančias nukrypti nuostatas reikėjo skubiai priimti remiantis šiuo 57 straipsniu iki tos dienos, kurią reikėjo priimti nuostatas, būtinas įgyvendinti Direktyvą 2003/54, o ne taikant bendro sprendimo teisės aktų priėmimo procedūrą, kuri yra žymiai ilgesnė.
- 71 Viena vertus, kaip buvo pažymėta šio sprendimo 66–68 punktuose, kai Bendrija numato priimti teisės aktą laikotarpiu nuo 2003 m. Stojimo sutarties pasirašymo iki jos įsigaliojimo, taikant informavimo ir konsultavimosi tvarką stojančiajai valstybei gali būti suteiktos pereinamojo laikotarpio leidžiančios nukrypti nuostatos, susijusios su akto, kurį numatoma priimti, nuostatų taikymu.

- 72 Be to, šiuo klausimu nė viena šalis nepateikė informacijos, leidžiančios manyti, kad šios informavimo ir konsultavimosi tvarkos buvo laikomasi netinkamai ir kad Estijos vyriausybė negalėjo apginti savo interesų atsižvelgiant į direktyvos pasiūlymą, dėl kurio priimta Direktyva 2003/54, kaip numato ši tvarka (šiuo klausimu pagal analogiją žr. minėto sprendimo *Halyvourgiki ir Helleniki Halyvourgia prieš Komisiją* 15 punktą).
- 73 Kita vertus, kaip pažymėjo Parlamentas, gavęs Komisijos pasiūlymą, Taryba prireikus turi galimybę atkreipti Parlamento dėmesį į konkretaus akto priėmimo skubumą. EB 251 straipsnyje numatyta bendro sprendimo procedūra iš tikrųjų visiškai netrukdo pakankamai greitai priimti teisės aktą, ypač jeigu nėra didelių Parlamento ir Tarybos nuomonių skirtumų.
- 74 Galimą teisinį nesaugumą, kuris gali atsirasti pasibaigus įprastai teisės aktų priėmimo procedūrai nustatytam terminui, kaip teisingai teigė Komisija, galima pašalinti suteikiant galimybę prašomą pereinamojo laikotarpio leidžiančią nukrypti nuostatą, jei ji yra suteikiama, taikyti atgal.
- 75 Šiuo atžvilgiu iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad pagal bendrą taisyklę teisinio saugumo principas draudžia nustatyti Bendrijos akto galiojimo pradžią anksčiau, nei jis buvo paskelbtas, tačiau šio principo išimtis gali būti taikoma tuomet, kai to reikalauja siekiamas tikslas ir yra tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotų asmenų teisėtus lūkesčius (žr. 1990 m. lapkričio 13 d. *Sprendimo Fedesa ir kt., C-331/88*, Rink. p. I-4023, 45 punktą ir minėto sprendimo *Parlamentas prieš Tarybą* 21 punktą).

76 Be to, reikia pažymėti, kad visiškai įmanoma, kaip, be kita ko, teigė Lenkijos vyriausybė, jog bendrosios nuostatos, leidžiančios nuspręsti dėl pereinamojo laikotarpio leidžiančių nukrypti nuostatų taikymo naujiems valstybių narių aktams, priimtiems laikotarpiu nuo 2003 m. Stojimo sutarties pasirašymo iki jos įsigaliojimo, nebuvimas 2003 m. Stojimo akte ir vien informavimo ir konsultavimosi tvarkos šiais tikslais egzistavimas, nagrinėjant retrospektyviai, pasirodytų nepakankami. Taip pat įmanoma, jog dėl šios aplinkybės Akto dėl Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL L 157, 2005, p. 203) 55 straipsnis, kurį nurodė įvairios šalys ir kurio objektas yra panašus į 2003 m. Stojimo akto 55 straipsnio objektą, aiškiai numato, kad Tarybos kompetencija priimti laikinas leidžiančias nukrypti nuostatas taip pat apima institucijų aktus, priimtus laikotarpiu nuo Stojimo sutarties pasirašymo dienos iki įstojimo. Tačiau galimi 2003 m. Stojimo akto netobulumai neleidžia remtis neteisingu teisiniu pagrindu.

77 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, ginčijama direktyva įtvirtintos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos, kurios aptariamoms šio sprendimo 53 punkte, negalėjo būti teisėtai priimtos remiantis 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu.

78 Iš to reikia padaryti išvadą, kad pirmasis ieškinio pagrindas yra pagrįstas tiek, kiek jame nurodomas minėtų papildomų leidžiančių nukrypti nuostatų neteisėtumas.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo

- 79 Kadangi pirmojo ieškinio pagrindo analizė leido tik iš dalies konstatuoti ginčijamos direktyvos neteisėtumą, reikia išnagrinėti antrąjį ieškinio pagrindą, susijusį su minėtos direktyvos nemotyvavimu tam, kad būtų patikrinta, ar remiantis antruoju ieškinio pagrindu ji nėra visiškai neteisėta.
- 80 Antrajame ieškinio pagrinde Parlamentas tvirtina, kad ginčijama direktyva nepaaiškina, ar ir kokia apimtimi dėl stojimo ja bus atliekamos adaptacijos nei priešasčių, kodėl buvo pasiremta 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu, kuris sudaro išimtinį teisinį pagrindą, nukrypstantį nuo įprastos teisės aktų priėmimo procedūros. Be to, minėtos direktyvos preambulė nebuvo pakeista, palyginti su ta, kuri yra šio sprendimo 24 punkte nurodytame Komisijos pasiūlyme, nors ši buvo pagrįsta EB 47 straipsnio 2 dalimi, EB 55 ir EB 95 straipsniais, ir dėl šio skirtumo nepateikiamas joks paaiškinimas.
- 81 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, EB 253 straipsniu reikalaujamas motyvavimas turi būti pritaikytas atsižvelgiant į kiekvieno akto pobūdį. Nors šis motyvavimas turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti Bendrijos institucijos, kuri priėmė aktą, jį priimti paskatinusias priežastis, kad suinteresuotieji asmenys žinotų, kodėl priemonė priimta, o Bendrijos teismas galėtų vykdyti jos teisminę kontrolę, vis dėlto nereikalaujama, kad motyvuojant būtų nurodytos visos faktinės ir teisinės aplinkybės. Iš tiesų nustatant, ar akto motyvai atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jų formuluotę, bet ir kontekstą bei į visas nagrinėjamą klausimą reglamentuojančias teisės normas (be kita ko, žr. 2003 m. liepos 10 d. Sprendimo *Komisija prieš EIB*, C-15/00, Rink. p. I-7281, 174 punktą).

- 82 Šiuo atveju, kaip teisingai teigė Taryba ir Estijos vyriausybė, ginčijamos direktyvos preambulė, kuri remiasi Estijos Respublikos prašymu, su Direktyva 96/92 susijusia pereinamojo laikotarpio leidžiančia nukrypti nuostata, kurią numato 2003 m. Stojimo akto VI priedas, Deklaracija Nr. 8, Direktyva 2003/54 vykdomu elektros energijos rinkos atvėrimo spartinimu ir galiausiai Estijos naftingųjų skalūnų sektoriaus ypatumais bei sunkumais, kuriuos patirtų šis sektorius, nesiėmus pereinamojo laikotarpio priemonių, kurias numato ginčijama direktyva, suinteresuotiesiems asmenims pakankamai paaiškina minėtų pereinamojo laikotarpio priemonių priėmimą ir kompetentingam teismui leidžia vykdyti jos teisminę kontrolę.
- 83 Šie elementai, be kita ko, leidžia Teisingumo Teismui vykdyti teisinio pagrindo, kuriuo pasirinkta Bendrijos teisės aktų leidėjas, pagrįstumo kontrolę, ir pastarojo pasirinkimo, kuris visuose ginčijamos direktyvos nuorodose buvo aiškiai įvardytas kaip 2003 m. Stojimo akto 57 straipsnis, nereikia detaliau motyvuoti. Tai, kad Taryba neatsižvelgė į Komisijos pasiūlytą teisinį pagrindą, nereikalauja šiuo atžvilgiu pateikti konkretesnių motyvų.
- 84 Šiomis aplinkybėmis antrasis ieškinio pagrindas turi būti pripažintas nepagrįstu.

Dėl ginčijamos direktyvos panaikinimo iš dalies

- 85 Kaip matyti iš šio sprendimo 77 ir 78 punktų, pirmasis ieškinio pagrindas buvo pripažintas iš dalies pagrįstu tiek, kiek ginčijama direktyva įtvirtintos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos negalėjo būti teisėtai priimtos remiantis 2003 m. Stojimo akto 57 straipsniu.

- 86 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Bendrijos akto dalies panaikinimas galimas, tik jei prašoma panaikinti nuostata gali būti atskirta nuo likusios akto dalies (žr. 2005 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-244/03, Rink. p. I-4021, 12 punktą ir ten nurodytą teismo praktiką).
- 87 Taigi šiuo atveju ginčijama direktyva įtvirtintos papildomos leidžiančios nukrypti nuostatos gali būti atskirtos nuo likusios minėtos direktyvos, kuri, kaip matyti iš jos pirmojo straipsnio, skaitomo kartu su jos antra ir aštunta konstatuojamosiomis dalimis, siekia dvejopo tikslo, t. y., pirma, Direktyvos 2003/54 numatytos sistemos kontekste atsižvelgti į Estijos Respublikai 2003 m. Stojimo akto VI priedu suteiktą pereinamąjį laikotarpį, susijusį su Direktyva 96/92, ir, antra, 2009–2012 m. laikotarpiu suteikti papildomą leidžiančią nukrypti nuostatą, kartu numatant pareigą laipsniškai įgyvendinti Direktyvos 2003/54 21 straipsnį.
- 88 Iš to matyti, kad ginčijama direktyva turi būti panaikinta tiek, kiek ja Estijai numatoma nuo Direktyvos 2003/54 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų taikymo leidžianti nukrypti nuostata, galiojanti ir po 2008 m. gruodžio 31 d., bei su tuo susijusi pareiga užtikrinti tik dalinį rinkos atvėrimą, kuris 2009 m. sausio 1 d. sudarytų 35 % suvartojimo, ir pareiga kasmet pranešti apie suvartojimo aukščiausias ribas, išplečiančias atitikimo reikalavimams kriterijų galutiniams vartotojams.

Dėl panaikinimo pasekmių laiko atžvilgiu

- 89 Remdamasi EB 231 straipsnio 2 dalimi ir būtinybe išvengti Estijos elektros energijos sektoriuje veikiančių ūkio subjektų ir investuotojų bei atitinkamų darbuotojų

nesaugumo, Taryba, šiuo klausimu palaikoma Estijos vyriausybės ir Komisijos, pateikė Teisingumo Teismui prašymą tuo atveju, jei jis panaikintų ginčijamą direktyvą, išsaugoti šio akto sukeltas pasekmes tol, kol bus priimta nauja direktyva.

- 90 Pabrėždamas, kad jo ieškinys yra susijęs ne su materialiniu Estijos Respublikos prašymo dėl leidžiančios nukrypti nuostatos pagrįstumu, o tik su teisiniu pagrindu, kuriuo remiantis buvo priimta ginčijama direktyva, Parlamentas nurodė, jog nenori pareikšti savo nuomonės dėl šio Tarybos prašymo.
- 91 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, jog minėtas prašymas buvo pateiktas darant prielaidą, kad Teisingumo Teismas panaikins visą ginčijamą direktyvą.
- 92 Tačiau šiuo atveju panaikinama tik šio sprendimo 88 punkte nurodyta ginčijamos direktyvos dalis, o laikina nuo Direktyvos 2003/54 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų leidžianti nukrypti nuostata, kurią numatė ginčijama direktyva, paliekama galioti iki 2008 m. gruodžio 31 dienos. Šiomis aplinkybėmis nereikia pareikšti nuomonės dėl minėto Tarybos prašymo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 93 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Tačiau pagal šio reglamento

69 straipsnio 3 dalies pirmąją pastraipą, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, Teisingumo Teismas gali paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas. Kadangi šiuo atveju Parlamentas prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Taryba bylą pralaimėjo, pastaroji turi jas padengti. Remiantis to paties reglamento 69 straipsnio 4 dalies pirmąją pastraipa, įstojusios į bylą Lenkijos Respublika, Estijos Respublika ir Komisija pačios padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2004 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 2004/85/EB, iš dalies keičianti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/54/EB dėl tam tikrų nuostatų taikymo Estijoje, panaikinama tiek, kiek ja Estijai numatoma nuo 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 96/92/EB, 21 straipsnio 1 dalies b ir c punktų taikymo leidžianti nukrypti nuostata, galiojanti ir po 2008 m. gruodžio 31 d., bei su tuo susijusi pareiga užtikrinti tik dalinį rinkos atvėrimą, kuris 2009 m. sausio 1 d. sudarytų 35 % suvartojimo, ir pareiga kasmet pranešti apie suvartojimo aukščiausias ribas, išplečiančias atitikimo reikalavimams kriterijų galutiniams vartotojams.**
- 2. Atmesti likusią ieškinio dalį.**
- 3. Priteisti iš Europos Sąjungos Tarybos bylinėjimosi išlaidas.**

4. Lenkijos Respublika, Estijos Respublika ir Europos Bendrijų Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.